Pogrzeb zmarłych w Tygodniu Paschalnym

Należy wiedzieć, że jeśli ktoś umrze w dniu świętej Paschy lub w któryś z dni Tygodnia Paschalnego do Niedzieli Tomasza, mało co śpiewa się ze zwykłego pogrzebu ze względu na wielkość i cześć pełnego światłości święta Zmartwychwstania, jest to bowiem święto radości, a nie narzekania. Ponieważ wszyscy w Chrystusie zmartwychwstaniemy, umierający w nadziei zmartwychwstania i życia wiecznego, Kościół głosi, że przez Zmartwychwstanie Chrystusa od smutków tego świata do wesela i radości przechodzimy w śpiewach Zmartwychwstania nad zmarłym. Pewne tylko śpiewy, ektenie i modlitwy za zmarłych głosimy, że zmarły w pokucie jeśli i popełnił jakieś grzechy, to przez modlitwy cerkiewne są one odpuszczone i on sam jest uwolniony od wszelkich więzów.

Kapłan przychodzi z klerykami do domu, w którym leży ciało zmarłego, zakłada na siebie epitrachelion i felonion, okadza ciało i zaczyna jak zwykle:

Błogosławiony Bóg nasz, w każdym czasie, teraz i zawsze, i na wieki wieków.

Chór: Amen.

Kapłan śpiewa troparion, ton 5:

Chrystus powstał z martwych, śmiercią podeptał śmierć, i będącym w grobach życie dał (trzy razy).

Także chór odpowiada: Chrystus powstał z martwych, śmiercią podeptał śmierć (trzy razy).

Kapłan mówi zwykłe stichosy:

Stichos 1: Niech powstanie Bóg, i rozproszą się Jego wrogowie, i niech pierzchają przed Jego obliczem ci, którzy Go nienawidzą.

Chór: Chrystus powstał z martwych…

Stichos 2: Jak dym się rozwiewa, tak niech się rozwieją, jak wosk się rozpływa przy ogniu.

Chór: Chrystus powstał z martwych…

Stichos 3: Tak niech zginą przed obliczem Boga grzesznicy, a sprawiedliwi niechaj się rozradują.

Chór: Chrystus powstał z martwych…

Stichos 4: Oto dzień, który uczynił Pan, rozradujmy się weń i rozweselmy.

Chór: Chrystus powstał z martwych…

Chwała Ojcu i Synowi, i Świętemu Duchowi.

Chór: Chrystus powstał z martwych…

I teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Chór: Chrystus powstał z martwych…

Kapłan: Chrystus powstał z martwych, śmiercią podeptał śmierć.

Chór: I będącym w grobach życie dał.

W czasie śpiewania tych stichosów kapłan kropi wodą święconą ciało zmarłego oraz trumnę z zewnątrz i wewnątrz, a następnie ciało wkłada się do trumny. Po zakończonym śpiewie diakon mówi ektenię:

Zmiłuj się nad nami, Boże, według wielkiego miłosierdzia Twego, błagamy Cię, wysłuchaj i zmiłuj się.

Chór: Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Jeszcze módlmy się o spokój duszy zmarłego sługi Bożego *N*., aby zostały mu odpuszczone wszystkie grzechy dobrowolne i mimowolne.

Chór: Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Aby Pan Bóg przyjął jego duszę tam, gdzie sprawiedliwi pokojem się cieszą.

Chór: Panie, zmiłuj się (trzy razy).

O miłosierdzie Boże, królestwo niebieskie i grzechów jego odpuszczenie, u Chrystusa, nieśmiertelnego Króla i Boga naszego prośmy.

Chór: Racz dać, o Panie.

Do Pana módlmy się.

Chór: Panie, zmiłuj się.

Kapłan cicho odmawia modlitwę: Boże duchów i ciała wszelkiego, który śmierć zdeptałeś, szatana obezwładniłeś i darowałeś życie Twemu światu, sam Panie, daj odpoczynek duszy zmarłego Twego sługi *N*., w miejscu światłości, w miejscu szczęśliwości, w miejscu pokoju, skąd ucieka boleść, smutek i westchnienie. Przebacz mu, jako dobry i Przyjaciel człowieka Bóg, wszelki grzech popełniony przez niego słowem, uczynkiem i myślą, gdyż nie ma człowieka, któryby żył i nie zgrzeszył. Ty bowiem jedyny jesteś bez grzechu, sprawiedliwość Twoja jest sprawiedliwością na wieki i słowo Twoje jest prawdą.

Donośnie: Albowiem Ty jesteś zmartwychwstaniem i życiem, i pokojem zmarłego Twego sługi *N*., Chryste Boże nasz, i Tobie chwałę oddajemy z Ojcem Twoim niemającym początku i z Najświętszym i Dobrym, i Życiodajnym Twoim Duchem, teraz i zawsze, i na wieki wieków.

Chór: Amen.

Po ekfonesis śpiewamy:

Zobaczywszy zmartwychwstanie Chrystusa, pokłońmy się świętemu Panu Jezusowi, jedynemu bezgrzesznemu. Krzyżowi Twemu kłaniamy się, Chryste, i święte Zmartwychwstanie Twoje śpiewamy i sławimy. Ty bowiem jesteś Bogiem naszym, oprócz Ciebie innego nie znamy, imię Twoje przyzywamy. Przyjdźcie, wszyscy wierni, pokłońmy się świętemu Zmartwychwstaniu Chrystusa, oto bowiem przez krzyż nadeszła radość dla całego świata. Zawsze błogosławiąc Pana, śpiewamy Jego Zmartwychwstanie, albowiem znosząc cierpliwie ukrzyżowanie, śmiercią zniszczył śmierć.

Bierzemy ciało zmarłego i idziemy do cerkwi, poprzedzani przez kapłanów, diakonów i cały kler, a świeccy idą za ciałem zmarłego. Idący klerycy i śpiewacy śpiewają: Chrystus

powstał z martwych. Gdy wejdziemy do cerkwi, zaczynamy kanon Paschy, ton 1, według zwyczaju, albo też idąc zaczynamy kanon Paschy po kolei, śpiewając go aż do cerkwi. W cerkwi stawiamy ciało, kończymy śpiewać rozpoczęty kanon, a kapłan okadza, jak zwykle.

Gdzie jest taki zwyczaj, po: Zobaczywszy Zmartwychwstanie Chrystusa kapłan wygłasza następujące rozesłanie:

Diakon: Oto mądrość!

Chór: Chrystus powstał z martwych (trzy razy). Panie, zmiłuj się (trzy razy). Pobłogosław!

Kapłan: Zmartwychwstały Chrystus, który śmiercią podeptał śmierć i będącym w grobach życie dał, prawdziwy Bóg nasz, dla modlitw przeczystej swojej Matki i wszystkich świętych swoich duszę zmarłego sługi swego *N*. umieści w przybytkach świętych i policzy ze sprawiedliwymi, a nad nami zmiłuje się, bo jest Dobrym i Przyjacielem człowieka.

Także: W błogosławionym zaśnięciu wieczny odpoczynek daj, Panie, zmarłemu słudze Twemu *N*. i uczyń mu wieczną pamięć.

Chór: Wieczna pamięć (trzy razy).

Gdy wszystko jest gotowe do wyjścia, kapłan znowu czyni początek: Błogosławiony Bóg nasz i zaczynają śpiewać według tonu 5: Chrystus powstał z martwych, i odchodzą do cerkwi śpiewając kanon Paschy, ton 1, to znaczy: Zmartwychwstania dzień, kolejno, jak długo zechcą, nawet do samej cerkwi.

W cerkwi natomiast stawiają ciało, kończą śpiew kanonu, a kapłan okadza według zwyczaju.

Gdy nadejdzie czas, przychodzą kapłani i diakoni z kadzielnicami do ciała. Przełożony czyni początek paschalny z krzyżem, świecą i kadzielnicą, ogłaszając:

Błogosławiony Bóg nas. Chrystus powstał z martwych ze stichosami: Niech powstanie Bóg. Następnie diakon mówi ektenię za zmarłych: Zmiłuj się nad nami Boże, kapłan cicho odmawia modlitwę: Boże duchów i donośnie mówi: Albowiem Ty jesteś zmartwychwstaniem. Po ekfonesis chór śpiewa kanon Paschy.

Pieśń 1, hirmos:

Zmartwychwstania Dzień! Rozjaśnijmy twarz, ludy! Pascha Pańska, Pascha! Ze śmierci do życia, i z ziemi do nieba, Chrystus Bóg nas wiedzie, hymn zwycięstwa nucących.

Refren: Chrystus powstał z martwych.

Oczyśćmy zmysły a ujrzymy Chrystusa jaśniejącego w niedostępnym świetle swego Zmartwychwstania i usłyszymy wyraźnie jak mówi „Witajcie”, nam, hymn zwycięstwa nucącym.

Chrystus powstał z martwych.

Niebiosa niechaj godnie cieszą się i ziemia niech się raduje, niech świętuje świat cały, widzialny i niewidzialny, albowiem Chrystus, radość wieczna, zmartwychwstał.

Chrystus powstał z martwych.

Pieśń 3, hirmos:

Pijmy więc napój nowy, nie z jałowej skały cudownie wywiedziony, lecz źródło tryskające z grobu Chrystusa Pana, przed zepsuciem broniące i ku umocnieniu.

Chrystus powstał z martwych.

Dzisiaj wszystko jasności jest pełne niebo i ziemia, i otchłań cała. Niech więc całe stworzenie radośnie świętuje Zmartwychwstanie Chrystusa, w którym się umacnia.

Chrystus powstał z martwych.

Wczoraj byłem, Chryste, pogrzebany z Tobą, a dzisiaj powstaję z Tobą powstającym, wczoraj z Tobą na krzyżu, a dzisiaj, o Zbawco, uwielbij mnie z sobą w Twym świętym królestwie.

Także ektenia z modlitwą – patrz s. oraz ekfonesis: Albowiem Ty jesteś zmartwychwstaniem.

Hypakoe, ton 4:

Niewiasty od Marii uprzedziły poranek i znalazły kamień odwalony od grobu, i usłyszały Anioła: „Dlaczego będącego w wiecznej światłości wśród umarłych szukacie jako człowieka? Widzicie grobowe przepaski, idźcie więc i głoście światu, że Pan powstał niszcząc śmierć, jest bowiem Synem Bożym, zbawiającym rodzaj ludzki”.

Pieśń 4, hirmos:

W Boskiej straży niechaj stanie między nami Habakuk, Boski mówca, i niech nam pokaże anioła jaśniejącego, mówiącego wyraźnie: Dzisiaj światu zbawienie, bo Chrystus powstał wszechwładny.

Chrystus powstał z martwych.

Ukazał się Chrystus jak mąż, co otwiera dziewicze, nietknięte łono. Jako śmiertelny Barankiem się zwie, jako nieskalany od zmazy jest wolny – Pascha nasza – Bogiem prawdziwym i doskonałym nazwany.

Chrystus powstał z martwych.

Jak jednoroczny baranek, wieniec błogosławieństwa, Chrystus za nas wszystkich sam się ofiarował, Pascha na win oczyszczenie, i na nowo z grobu zabłysło nam piękne Słońce sprawiedliwości.

Chrystus powstał z martwych.

Dawid, praojciec Boży, przed arką zacienioną tańczył skacząc z radości. A my, lud Boży, święty, widząc wypełnienie dawnych znaków radujmy się w Bogu, bo Chrystus powstał wszechwładny.

Chrystus powstał z martwych.

Pieśń 5, hirmos:

Powstańmy więc ze snu o szarym świtaniu, zamiast maści wonnej hymn nasz ofiarujmy Władcy, a Chrystusa Słońce Sprawiedliwości, Życie powstające dla wszystkich, ujrzymy.

Chrystus powstał z martwych.

Gdy ci, co byli zakuci w piekielne okowy, ujrzeli niezmierzone Twoje miłosierdzie, spieszyli stopą radosną ku Twojej światłości, oklaskując, Chryste, Paschę wiekuistą.

Chrystus powstał z martwych.

Z pochodniami w dłoniach wyjdźmy na spotkanie Chrystusa wychodzącego z grobu, jakby Oblubieńca, i świętujmy pospołu z szeregami miłośników święta, oklaskując Paschę wiekuistą.

Pieśń 6, hirmos:

Zstąpiłeś w otchłanie ziemi, bramy wieczne skruszyłeś, a tych, co byli zamknięci, uwolniłeś, Chryste, i trzeciego dnia, jak prorok Jonasz z wnętrza ryby, wyszedłeś z grobu.

Chrystus powstał z martwych.

Pieczęci nietknięte zachowałeś, Chryste, wychodząc z grobu, jak nie naruszyłeś dziewictwa, kiedyś się rodził, i otworzyłeś nam rajskie podwoje.

Chrystus powstał z martwych.

Zbawicielu mój żywy! Tyś ofiarą, której nie zdołano zabić na zawsze. Jako Bóg ochotnie sam siebie Ojcu ofiarując wskrzesiłeś z sobą cały ród Adama z grobu powstając.

Także zwykła ektenia za zmarłych z modlitwą – patrz s. oraz ekfonesis: Albowiem Ty jesteś zmartwychwstaniem.

Kontakion, ton 8:

Ze świętymi daj odpoczynek, Chryste, duszy zmarłego Twego sługi, gdzie nie ma cierpień, smutku i westchnień, lecz życie nie mające końca.

Ikos:

Sam jeden jesteś nieśmiertelny, który stworzyłeś i ukształtowałeś człowieka, jesteśmy bowiem śmiertelni i z ziemi stworzeni, i do tejże ziemi powrócimy, jak rozkazałeś. Ty, który mnie stworzyłeś, rzekłeś do mnie, że jestem ziemią i do ziemi powrócę, dokąd pójdziemy wszyscy ludzie. Nadgrobny czyniąc płacz śpiewamy pieśń: Alleluja.

I znowu: Ze świętymi daj odpoczynek, Chryste, duszy zmarłego Twego sługi, gdzie nie ma cierpień, smutku i westchnień, lecz życie nie mające końca.

Zamiast Trisagionu: Którzy w Chrystusie ochrzczeni są, w Chrystusa przyobleczeni są. Alleluja.

Lekcja wyznaczona na dany dzień w Dziejach Apostolskich, patrz dalej s. .

Ewangelia Zmartwychwstania pierwsza, według Mateusza (perykopa 116; 28, 16-20)

W owym czasie Jedenastu uczniów udało się do Galilei na górę, jak polecił im Jezus. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon, niektórzy jednak wątpili. Wtedy Jezus zbliżył się do nich i przemówił tymi słowami: „Dana mi jest wszelka władza na niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Świętego Ducha. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto ja jestem z wami po wszystkie dni, aż do skończenia świata”.

Po Ewangelii śpiewamy:

Zobaczywszy zmartwychwstanie Chrystusa, pokłońmy się świętemu Panu Jezusowi, jedynemu bezgrzesznemu. Krzyżowi Twemu kłaniamy się, Chryste, i święte Zmartwychwstanie Twoje śpiewamy i sławimy. Ty bowiem jesteś Bogiem naszym, oprócz Ciebie innego nie znamy, imię Twoje przyzywamy. Przyjdźcie, wszyscy wierni, pokłońmy się świętemu Zmartwychwstaniu Chrystusa, oto bowiem przez krzyż nadeszła radość dla całego świata. Zawsze błogosławiąc Pana, śpiewamy Jego Zmartwychwstanie, albowiem znosząc cierpliwie ukrzyżowanie, śmiercią zniszczył śmierć.

Pieśń 7, hirmos:

Ten, co młodzieńców z pieca ognistego wyrwał, sam stawszy się człowiekiem cierpi jako śmiertelnik, a przez swą mękę wszystko co śmiertelne oblókł niezniszczalności chwałą, jedyny błogosławiony Bóg ojców naszych i najchwalebniejszy

Chrystus powstał z martwych.

Niewiasty pobożne z maściami pobiegły za Tobą i w płaczu szukały Cię jak śmiertelnego, z radością pokłon oddały żyjącemu Bogu i tajemnicę Paschy uczniom Chrystusa zwiastowały.

Chrystus powstał z martwych.

Świętujmy śmierci uśmiercenie, piekła obalenie i życia wiecznego początek, a tańcem radosnym i hymnem wychwalajmy Sprawcę, Jedynego błogosławionego Boga ojców naszych najchwalebniejszego.

Chrystus powstał z martwych.

Jak święta i uroczysta jest ta noc zbawienia, jasna zwiastunka promiennego dnia Zmartwychpowstania w niej światłość bezczasowa z grobu

cieleśnie wszystkim świeci.

Chrystus powstał z martwych.

Pieśń 8, hirmos:

Dzień ten dniem świętym nazwano, pierwszym tygodnia, Królową i Panią, wszystkich świąt świętem, uroczystości uroczystością, w której błogosławimy Chrystusa Pana na wieki.

Chrystus powstał z martwych.

Bierzmy nowy owoc Winogradu – Boską radość w tym dniu szczęsnym Zmartwychwstania Chrystusa – Jego królestwo święte, i chwalmy Go hymnem Jako Boga na wieki.

Chrystus powstał z martwych.

Syjonie, podnieś oczy, i spojrzyj dokoła! Oto przyszły do Ciebie Bogiem oświecone jak pochodnie, z zachodu, z północy, od morza i ze wschodu Twe dzieci, chwaląc w Tobie Chrystusa na wieki.

Chrystus powstał z martwych.

Triadikon:

Ojcze Wszechwładny, Słowo i Duchu! Jedna naturo w trzech istniejąca osobach, Przeistotna, Przeboska! W Tobie jesteśmy ochrzczeni i Ciebie zawsze błogosławimy na wieki.

Chrystus powstał z martwych.

Pieśń 9, responsorium:

Anioł zawołał do Łaski Pełnej: „Czysta Dziewico, raduj się! I znowu wołam: Raduj się! Twój Syn powstał z grobu po trzech dniach i martwych podźwignął, ludzie weselcie się!”

Hirmos:

Oświeć się, oświeć, Jerozolimo Nowa! Bo chwała Pańska w Tobie powstała. Tańcz i wyskakuj, Syjonie, a Ty, o święta Bogurodzico, raduj się w Zmartwychwstaniu Twego Syna.

Chrystus powstał z martwych.

O Boski, o przyjazny, o najsłodszy głosie! Otoś nam przyrzekł, nie kłamiąc, być z nami do końca wieków. O Chryste Panie! Głos Twój my wierni jak kotwicę nadziei trzymamy z radością.

Chrystus powstał z martwych.

O Pascho wielka, o najświętsza, Chryste, Mądrości Boża, i Słowo Boga, i Mocy! Daj nam, abyśmy głębiej uczestniczyli w królestwa Twego Dniu niezachodzącym.

Chrystus powstał z martwych.

Eksapostilarion:

Zasnąłeś w ciele, jako martwy, Królu i Panie, po trzech powstałeś dniach, Adama podniosłeś ze zniszczenia, i zniewoliłeś śmierć: Pascha niezniszczalności, Świata zbawienie (dwa razy).

Następnie śpiewamy:

Błogosławiony jesteś, Panie, naucz mnie przykazań Twoich.

Anielski sobór zadziwił się, widząc Ciebie pośród umarłych. Zbawco, zniszczyłeś moc śmierci, podniosłeś ze sobą Adama i wszystkich uwolniłeś z otchłani.

Błogosławiony jesteś, Panie, naucz mnie przykazań Twoich.

O uczniowie, dlaczego mieszacie mirę ze łzami, w grobie jaśnieje Anioł, głosząc niewiastom mirę niosącym: Zobaczcie grób i zrozumcie, że Zbawiciel powstał z grobu.

Błogosławiony jesteś, Panie, naucz mnie przykazań Twoich.

Wcześnie rano niewiasty mirę niosące przybiegły płacząc do Twego grobu, ale stanął przed nimi Anioł i powiedział: Skończył się czas płaczu, nie płaczcie, ale głoście apostołom zmartwychwstanie.

Błogosławiony jesteś, Panie, naucz mnie przykazań Twoich.

Niewiasty mirę niosące płacząc przyszły z mirą do Twego grobu, Zbawco, Anioł zaś powiedział im: Dlaczego pośród umarłych Żywego szukacie, bowiem Bóg powstał z grobu.

Chwała Ojcu i Synowi, i Świętemu Duchowi.

Pokłońmy się Ojcu i Jego Synowi, i Świętemu Duchowi, Świętej Trójcy w jednej naturze, wołając z Serafinami: Święty, Święty, Święty jesteś, Panie.

I teraz, i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Zrodziwszy Dawcę życia, o Dziewico, Adama wybawiłaś z grzechu, Ewie dałaś radość zamiast smutku, upadłych w życiu podniesie Ten, który się wcielił w Ciebie, Bóg i człowiek.

Alleluja. Alleluja. Alleluja. Chwała Tobie, Boże (trzy razy).

Także stichery Paschy:

Stichos: Niech powstanie Bóg,* i rozproszą się Jego wrogowie, i uciekną przed Jego obliczem wszyscy, którzy Go nienawidzą.

Pascha święta nam dziś zajaśniała, Pascha nowa, święta, Pascha mistyczna, Pascha najczcigodniejsza! Pascha, Chrystus Zbawiciel! Pascha nieskalana, Pascha wielka! Pascha wiernych! Pascha otwierająca nam bramy raju! Pascha uświęcająca wszystkich wiernych!

Stichos: Jak rozwiewa się dym, tak się rozwieją,* jak topi się wosk wobec ognia.

Przyjdźcie po widzeniu niewiasty zwiastujące i rzeknijcie Syjonowi:

„Przyjmij od nas radość zwiastowania zmartwychwstania Chrystusa, tańcz, wesel się i raduj, Jerozolimo, Króla Chrystusa widząc wychodzącego z grobu jak Oblubieniec”.

Stichos: Tak niech zginą przed obliczem Boga grzesznicy,* a sprawiedliwi niechaj się rozweselą.

Niewiasty z wonnościami wczesnym rankiem stanęły przed grobem Dawcy życia, znalazły Anioła siedzącego na kamieniu, i ten im zwiastował, tak mówiąc: „Po cóż Żywego szukacie pośród martwych? Po cóż opłakujecie Niezniszczalnego jako zniszczalnego? Idźcie, i głoście Jego uczniom”.

Stichos: Oto dzień, który uczynił Pan,* rozradujmy się weń i rozweselmy.

Pascha piękna, Pascha, Pascha Pańska! Pascha najczcigodniejsza nam zajaśniała! Pascha, radośnie obejmijmy jeden drugiego! O Pascha! Wybawienie z trosk, bowiem dzisiaj z grobu, jak z pałacu, zajaśniał Chrystus, Niewiasty radością napełnił, mówiąc: „Głoście apostołom!”

Chwała Ojcu i Synowi, i Świętemu Duchowi, i teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Zmartwychwstania dzień! Rozjaśnijmy twarze w radości! Obejmijmy jeden drugiego! Powiedzmy, bracia, do nienawidzących nas: „Darujmy wszystko w Zmartwychwstaniu!” I tak zawołajmy: „Chrystus powstał z martwych, śmiercią podeptał śmierć, i będącym w grobach życie dał”.

Także: Chrystus powstał z martwych (trzy razy).

Gdy śpiewamy te stichery ma miejsce zwykłe całowanie zmarłego, ze słowami: Chrystus Zmartwychwstał. Po sticherach diakon wygłasza zwykłą ektenię za zmarłych, kapłan donośnym głosem odmawia w pobliżu ciała zmarłego modlitwę z ekfonesis Albowiem Ty jesteś zmartwychwstaniem – patrz s. .

Wygłasza się paschalne rozesłanie:

Zmartwychwstały Chrystus, który śmiercią podeptał śmierć i będącym w grobach życie dał, prawdziwy Bóg nasz, dla modlitw przeczystej swojej Matki i wszystkich świętych swoich duszę zmarłego sługi swego *N.* umieści w przybytkach świętych i policzy ze sprawiedliwymi, a nad nami zmiłuje się, bo jest Dobrym i Przyjacielem człowieka.

Także modlitwa przebaczenia:

Pan Jezus Chrystus, Bóg nasz, który Boskie przykazania świętym swoim uczniom i apostołom dał, aby wiązali i rozwiązywali grzechy upadłych, a od nich myśmy przejęli tego czynienie, niech przebaczy tobie, dziecię duchowe, jeśli coś uczyniłeś w tym wieku, dobrowolnie lub mimowolnie, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Wziąwszy ciało zmarłego odchodzimy do grobu, za ciałem idą wszyscy ludzie, a

poprzedza kapłan, i śpiewamy: Chrystus powstał z martwych. Składa się ciało zmarłego w grobie, a kapłan wziąwszy ziemię łopatą w formie krzyża rzuca na ciało, mówiąc:

Pańska jest ziemia i co ją napełnia, świat cały i wszyscy żyjący w nim.

Śpiewamy troparion, ton 8:

Ziemio, rozwarłszy się przyjmij z ciebie wcześniej stworzonego ręką Bożą i znowu powracającego do ciebie rodzącej, gdyż Stwórca przyjął swój obraz, ty zaś przyjmij jego ciało.

Na pogrzebie od Niedzieli Tomasza aż do Wniebowstąpienia Chrystusa śpiewamy Błogosławiony Bóg nasz. Chrystus powstał z martwych (trzy razy), także Trisagion i dalej według porządku.

Zamiast Czcigodniejszą od Cherubinów przed rozesłaniem śpiewamy: Oświeć się, oświeć, Jerozolimo Nowa. Natomiast wszystko pozostałe jak na zwykłych pogrzebach.

Czytania apostolskie w Tygodniu Paschalnym

W Niedzielę Świętej Paschy

Prokimenon, ton 8, Psalm 117: Oto dzień, który uczynił Pan,* rozradujmy się weń i rozweselmy.

Stichos: Wyznawajcie Pana, albowiem jest dobry, albowiem na wieki miłosierdzie Jego.

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 1; 1, 1-8)

Pierwszą księgę napisałem Teofilu, o wszystkim, co Jezus czynił i nauczał od początku aż do dnia, w którym udzielił przez Ducha Świętego poleceń apostołom, których sobie wybrał, a potem został wzięty do nieba. Im też po swojej męce dał wiele dowodów, że żyje: ukazywał się im przez czterdzieści dni i mówił o królestwie Bożym. A podczas wspólnego posiłku kazał im nie odchodzić z Jerozolimy, ale oczekiwać obietnicy Ojca: „Słyszeliście ode mnie, że Jan chrzcił wodą, ale wy wkrótce zostaniecie ochrzczeni Duchem Świętym”. Zapytywali Go zebrani: „Panie, czy w tym czasie przywrócisz królestwo Izraela?” Odpowiedział im: „Nie wasza to rzecz znać czasy i chwile, które Ojciec ustalił swoją władzą, ale gdy Duch Święty zstąpi na was, trzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami w Jerozolimie i w całej Judei, i w Samarii, i aż po krańce ziemi”.

Alleluja, ton 4, Psalm 101: Ty powstałeś, otocz Syjon łaską.

Stichos: Pan z niebios patrzy na ziemię.

W poniedziałek Tygodnia Paschalnego:

Prokimenon, ton 8, Psalm 18: Na całą ziemię rozejdzie się ich głoszenie,* i aż do krańców ziemi ich słowa.

Stichos: Niebiosa głoszą chwałę Bożą, dzieło Jego rąk głosi firmament.

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 2; 1, 12-26)

W dniach owych, apostołowie wrócili do Jerozolimy z góry, zwanej Oliwną, która leży blisko Jerozolimy, w odległości drogi szabatowej. Przybywszy tam weszli do sali na górze. Przebywali w niej Piotr i Jan, i Jakub, i Andrzej, Filip i Tomasz, Bartłomiej i Mateusz, Jakub syn Alfeusza, i Szymon Zelota, i Juda brat Jakuba. Wszyscy oni trwali jednomyślnie na modlitwie razem z niewiastami, Marią, Matką Jezusa, i braćmi jego. Wtedy Piotr w obecności braci, a zgromadziło się razem około stu dwudziestu osób, tak przemówił: „Bracia, musiało się wypełnić Pismo, w którym Duch Święty zapowiedział przez usta Dawida o Judaszu. On to wskazał drogę tym, którzy pojmali Jezusa, bo on zaliczał się do nas i miał udział w naszym posługiwaniu. Za pieniądze, niegodziwie zdobyte, nabył ziemię i spadłszy głową na dół, pękł na pół, a wypłynęły wszystkie jego wnętrzności. Rozniosło się to wśród wszystkich mieszkańców Jerozolimy, tak że nazwano ową rolę w ich języku Hakeldama, to znaczy Pole Krwi. Napisano bowiem w Księdze Psalmów: Niech opustoszeje dom jego i niech nikt w nim nie mieszka. A urząd jego niech inny obejmie. Trzeba więc, aby jeden z tych, którzy towarzyszyli nam przez cały czas, kiedy Pan Jezus przebywał z nami, począwszy od chrztu Janowego aż do dnia, w którym został wzięty do nieba, został razem z nami świadkiem Jego zmartwychwstania”. Postawiono więc dwóch, Józefa zwanego Barsabą z przydomkiem Justus i Macieja. I tak się pomodlili: „Ty, Panie, znasz serca wszystkich, wskaż z tych dwóch jednego, którego wybrałeś, by zajął miejsce w tym posługiwaniu i w apostolstwie, któremu sprzeniewierzył się Judasz, aby pójść swoją drogą”. I dali im losy, a los padł na Macieja. I został dołączony do jedenastu apostołów.

Alleluja, ton 1, Psalm 88: Niebiosa głoszą cuda Twoje, Panie.

Stichos: Bóg wysławiony jest w zgromadzeniu świętych.

We wtorek Tygodnia Paschalnego

Prokimenon, ton 3, Pieśń Bogurodzicy: Wywyższa dusza moja Pana* i rozradował się duch mój w Bogu, Zbawcy moim.

Stichos: Bowiem wejrzał na pokorę służebnicy swojej, oto błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia.

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 4; 2, 14-21)

W dniach owych, stanął Piotr razem z Jedenastoma i przemówił do nich

donośnym głosem: „Mężowie Judejczycy i wszyscy mieszkańcy Jerozolimy, przyjmijcie do wiadomości i posłuchajcie uważnie mych słów. Ci ludzie nie są pijani, jak przypuszczacie, bo jest dopiero trzecia godzina dnia, ale spełnia się słowo wypowiedziane przez proroka Joela: W ostatnich dniach – mówi Bóg – wyleję Ducha mojego na wszelkie ciało, i będą prorokowali synowie wasi i córki wasze, młodzieńcy wasi widzenia mieć będą, a starcy sny. Nawet na niewolników i niewolnice moje wyleję w owych dniach Ducha mego, i będą prorokowali. I sprawię dziwy na górze – na niebie, i znaki na dole – na ziemi. Krew i ogień, i kłęby dymu, słońce zamieni się w ciemności, a księżyc w krew, zanim nadejdzie dzień Pański, wielki i wspaniały. Każdy, kto będzie wzywać imienia Pańskiego, będzie zbawiony".

Alleluja, ton 8, Psalm 131: Powstań, Panie, w pokoju Twoim, Ty i arka świątyni Twojej.

Stichos: Poprzysiągł Pan Dawidowi w prawdzie i nie wyrzeknie się jej.

W środę Tygodnia Paschalnego

Prokimenon, ton 6, Psalm 44: Wspomnę imię Twoje* w każdym pokoleniu i pokoleniu.

Stichos: Usłysz, córko, i zobacz, i nakłoń ucho twoje.

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 5; 2, 22-36)

W dniach owych, rzecze Piotr do ludu: „Mężowie izraelscy, słuchajcie tego, co mówię: Jezusa Nazarejczyka, męża, którego posłannictwo Bóg potwierdził wam niezwykłymi czynami, cudami i znakami, jakich Bóg przez Niego dokonał wśród was, o czym sami wiecie, tego Męża, który z woli, postanowienia i przewidzenia Bożego został wydany, przybiliście rękami bezbożnych do krzyża i zabiliście. Lecz Bóg wskrzesił Go, zerwawszy więzy śmierci, gdyż niemożliwe było, aby ona panowała nad Nim, bo Dawid mówił o Nim: Miałem Pana zawsze przed oczyma, gdyż stoi po prawicy mojej, abym się nie zachwiał. Dlatego ucieszyło się serce moje i rozradował się język mój, a także i ciało moje spoczywać będzie w nadziei, że nie zostawisz duszy mojej w Otchłani, ani nie dasz świętemu Twemu ulec skażeniu. Dałeś mi poznać drogi życia i napełnisz mnie radością przed obliczem Twoim. Bracia, wolno powiedzieć do was otwarcie, że patriarcha Dawid umarł i został pochowany w grobie, który znajduje się u nas aż po dzień dzisiejszy. Więc jako prorok, który wiedział, że Bóg przysiągł mu uroczyście, iż jego potomek zasiądzie na jego tronie, widział przyszłość i przepowiedział zmartwychwstanie Mesjasza, że ani nie pozostanie w Otchłani, ani ciało Jego nie ulegnie rozkładowi. Tego właśnie Jezusa wskrzesił Bóg, a my wszyscy jesteśmy tego świadkami. Wyniesiony na prawicę Boga otrzymał od Ojca obietnicę Ducha Świętego i zesłał Go, jak sami

to widzicie i słyszycie, bo Dawid nie wstąpił do nieba, a jednak powiada: Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej, aż położę nieprzyjaciół twoich podnóżkiem stóp twoich. Niech więc cały dom Izraela wie z niewzruszoną pewnością, że tego Jezusa Bóg uczynił Panem i Mesjaszem, którego wyście ukrzyżowali".

Alleluja, ton 3, Pieśń Bogurodzicy: Wywyższa dusza moja Pana i rozradował się duch mój w Bogu, Zbawcy moim.

Stichos: Bowiem wejrzał na pokorę służebnicy swojej, oto błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia.

W czwartek Tygodnia Paschalnego

Prokimenon, ton 3, Psalm 46: Śpiewajcie Bogu naszemu, śpiewajcie,* śpiewajcie Królowi naszemu, śpiewajcie.

Stichos: Wszystkie narody, klaszczcie w dłonie, zakrzyknijcie Bogu głosem radości.

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 5; 2, 38-43)

W dniach owych, rzekł Piotr do ludu: „Nawróćcie się i niech każdy z was ochrzci się w imię Jezusa Chrystusa na odpuszczenie grzechów waszych, a weźmiecie w darze Ducha Świętego. Albowiem dla was jest obietnica i dla dzieci waszych, i dla wszystkich, którzy są daleko, a których powoła Pan Bóg nasz". W wielu też innych słowach dawał świadectwo i napominał: „Ratujcie się z tego przewrotnego pokolenia". Ci więc, którzy przyjęli jego naukę, zostali ochrzczeni. I przyłączyło się owego dnia około trzy tysiące dusz. Trwali oni w nauce apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwie. Bojaźń ogarniała każdego, gdyż apostołowie czynili wiele znaków i cudów w Jerozolimie.

Alleluja, ton 4, Psalm 44: Rządź i odnoś sukcesy, i króluj* dla prawdy, łagodności i sprawiedliwości.

Stichos: Umiłowałem sprawiedliwość i znienawidziłem nieprawość.

W piątek Tygodnia Paschalnego

Prokimenon, ton 8, Psalm 18: Na całą ziemię rozejdzie się ich głoszenie,* i aż do krańców ziemi ich słowa.

Stichos: Niebiosa głoszą chwałę Bożą, dzieło Jego rąk głosi firmament.

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 7; 3, 1-8)

W dniach owych, gdy Piotr i Jan razem wchodzili do świątyni na modlitwę o godzinie dziewiątej, wnoszono właśnie pewnego człowieka, chromego od urodzenia. Kładziono go codziennie przy bramie świątyni, zwanej Piękną, aby wstępujących do świątyni prosił o jałmużnę. Ten, zobaczywszy

Piotra i Jana, gdy mieli wejść do świątyni, prosił ich o jałmużnę. Lecz Piotr wraz z Janem przypatrzywszy się mu, powiedzieli: „Spójrz na nas”. A on patrzył na nich, oczekując od nich jałmużny. „Nie mam srebra ani złota – powiedział Piotr – ale co mam, to ci daję: W imię Jezusa Chrystusa Nazarejczyka, chodź!” I ująwszy go za prawą rękę, podniósł go. Natychmiast też odzyskał władzę w nogach i stopach. Zerwał się i stanął na nogach, i chodził, i wszedł z nimi do świątyni, chodząc, skacząc i wielbiąc Boga.

Alleluja, ton 1, Psalm 89: Niebiosa głoszą cuda Twoje, Panie.

Stichos: Bóg wysławiony jest w zgromadzeniu świętych.

W sobotę Tygodnia Paschalnego

Prokimenon, ton 3, Psalm 26: Pan oświeceniem moim i zbawieniem moim,* kogóż mam się lękać?

Stichos: Pan obrońcą życia mojego, kogóż mam się bać?

Czytanie Dziejów Apostolskich (perykopa 8; 3, 11-16)

W dniach owych, gdy uzdrowiony trzymał się Piotra i Jana, cały lud zdumiony zbiegł się do nich w krużganku, który zwano Salomonowym. Na ten widok Piotr przemówił do ludu: „Mężowie izraelscy! Dlaczego dziwicie się temu? I dlaczego także patrzycie na nas, jakbyśmy własną mocą lub pobożnością sprawili, że on chodzi. Bóg ojców naszych, Bóg Abrahama, Izaaka i Jakuba, wsławił Sługę swego, Jezusa, wy jednak wydaliście Go i zaparliście się Go przed Piłatem, gdy postanowił Go uwolnić. Zaparliście się świętego i sprawiedliwego, a wyprosiliście ułaskawienie dla zabójcy. Zabiliście Przywódcę życia, ale Bóg wskrzesił Go z martwych, czego my jesteśmy świadkami. I przez wiarę w Jego imię temu człowiekowi, którego widzicie i którego znacie, Imię to przywróciło siły. Wiara wzbudzona przez Niego dała mu tę pełnię sił, którą wszyscy widzicie”.

Alleluja, ton 2, Psalm 92: Pan zakrólował, w majestat jest obleczony, obleczony jest Pan w siłę i przepasany potęgą.

Stichos: Albowiem umocnił świat, że się nie zachwieje.